

Oponentský posudek habilitační práce

Fakulta:	Univerzita Karlova, lékařská fakulta v Hradci Králové
Habilitační obor:	Chirurgie
Uchazeč:	MUDr. Tomáš Česák, Ph.D
Pracoviště uchazeče:	NCH klinika v Hradci Králové, odborný asistent UK v Praze, LF v Hradci Králové
Habilitační práce:	Chirurgická léčba nádorových onemocnění hypofýzy
Oponent:	prof. MUDr. Lumír Hrabálek, Ph.D
Pracoviště oponenta:	LF UP v Olomouci, NCH klinika FNOL Olomouc

Text posudku:

Práce standardního členění a rozsahu je rozčleněna celkem do 11 kapitol, na 113 stranách textu. V textu jsou řádné odkazy (citace), autor cituje celkem 214 prací, včetně 5 prací, kde je autorem nebo spoluautorem. Součástí je seznam použitých zkratk.

V Úvodu je vysvětlena historie zkoumané problematiky, vč. historie pracoviště Neurochirurgické kliniky v Hradci Králové a kolegů, na které práce MUDr. Česáka navazuje.

Autor si stanovil cíle práce, hlavním cílem bylo shrnutí operačních zkušeností autora s operacemi adenomů hypofýzy oběma transnazálními přístupy, tedy metodou mikroskopickou a nově metodou endoskopickou. V celé práci se následně vhodně propojují citace a osobní zkušenost autora.

Následují obecné teoretické kapitoly, tj. chirurgická anatomie selární krajiny, anatomicko-fyziologické aspekty hypotalo-hypofyzárního systému, klinická a grafická vyšetření selárních oblastí, a patologické léze selární krajiny. Tato teoretická část je zpracována velmi rozsáhle a zároveň kvalitně, je dostatečně výstižná a jednotlivé kapitoly jsou svým obsahem vyvážené. I tato část je tedy velkým přínosem celé práce a již zde se projevují výrazné metodické a edukační schopnosti autora potřebné pro udělení akademického titulu.

Další kapitolou je přehled operačních přístupů k nádorům selární oblasti. Autor zde podrobně popsal operační přístupy a vhodně koreluje literární zkušenosti s dlouholetými zkušenostmi vlastními. Výjimkou jsou pouze rozšířené endoskopické přístupy (RTEP), které se ale na pracovišti autora neprovádí.

Radioterapie a radiochirurgie pituitárních nádorů je nezbytnou součástí této problematiky a je tak správně obsahem další kapitoly. Následuje kapitola pod názvem: role proliferačních markerů v predikci biologického chování afunkčních adenomů hypofýzy – definice agresivních pituitárních tumorů. Této problematice je obvykle věnován u chirurgů menší prostor a proto je velmi cenné shrnutí této neustále se rozvíjející a pro neurochirurgy spíše odtažené problematiky.

Autor pokračuje zhodnocením vlastního souboru pacientů pod názvem: výsledky vlastního souboru operací afunkčních adenomů hypofýzy – retrospektivní analýza endoskopických a mikrochirurgických resekcí. Zde již byly stanoveny konkrétní cíle studie, zejména zhodnocení radikality, endokrinologického a oftalmologického výsledku, komplikací v obou skupinách, tedy mikroskopické a endoskopické. Všechny výsledky byly statisticky vyhodnoceny. Dále byla ověřena závislost radikality na konzistenci a invazivitě procesu, dále výpočet TVDT (časový předpoklad

zdvojnásobení objemu adenom, u recidivy) a nakonec na základě všech těchto výsledků stanovení doporučení pooperačního algoritmu sledování reziduí.

Soubor 50 pacientů byl rozdělen rovnoměrně do obou skupin (po 25 pacientech) a výsledky jsou zpracovány textově i přehledně v grafech. Následovalo shrnutí výsledků a jejich porovnání s literárními údaji v diskuzi.

Na závěr autor konstatuje, že radikalita operací byla srovnatelná v obou skupinách, obdobně i z pohledu endokrinologického a oftalmologického, žádná metoda nebyla zatížena větším nebo odlišným množstvím nebo závažností komplikací. Statisticky významný rozdíl byl pouze v operačním čase a krevních ztrátách ve prospěch mikroskopické metody. Rychlost růstu rezidua nebyla ovlivněna věkem ani proliferčním markerem Ki-67, přesto autor i v souladu s literárními zkušenostmi doporučuje používat úroveň 3% jako hranici svědčící pro agresivnější růstový potenciál. Tito pacienti jsou pak sledováni v kratších časových intervalech. Autor spatřuje v endoskopické technice perspektivní potenciál a na pracovišti autora se jedná o metodu první volby.

Se závěry a doporučeními autora souhlasím.

Oponent konstatuje, že habilitační práce MUDr. Tomáše Česáka, Ph.D je zpracována komplexně a věcně i metodicky správně a odráží velkou osobní zkušenost s touto problematikou. Oponent zná kandidáta podrobně z publikační a přednáškové činnosti, i přímo z operačního sálu a konstatuje autentičnost a přesvědčivou kontinuitu mezi prezentovaným závěry a praxí.

Připomínky:

Jazyková i grafická úroveň je na vysoké úrovni. Občasné překlepy neubraly práci na kvalitě (např. str. 53, rok 1993 namísto 1893, str. 54 Cappacianca namísto Cappabianca). Práci by prospěly obrázky nebo schémata pro větší přehlednost v teoretické části.

Dotazy oponenta:

Ve kterých peroperačních metodách zobrazení autor vidí budoucnost pro zvýšení radikality a současně bezpečnosti operace adenomu hypofýzy?

Závěr:

Habilitační práce MUDr. Tomáše Česáka, Ph.D, „*Chirurgická léčba nádorových onemocnění hypofýzy*“ **splňuje** požadavky standardně kladené na habilitační práci v oboru *Chirurgie*.

Vzhledem k tomu, že autor předložil práci, která splňuje požadavky paragrafu 72 Zákona č. 111/1998 Sb, tak **doporučuji vědecké radě Lékařské fakulty Univerzity Karlovy v Hradci Králové**, aby přijala tuto habilitační práci v předložené podobě k obhajobě a na jejím základě

doporučuji MUDr. Tomáši Česákovi, Ph.D udělit titul docent.

Olomouc, 18.2.2019

prof. MUDr. Lumír Hrabálek, Ph.D